חיישינן לשני שוירי. ומ"ת מ"כ לרב הונא היאך יגרש כל אדם את אשתו לר"מ [א] דאינו מוכיח מתוכו כיון דחיישינן לשני שוירי וי"ל דלא הוחזקו הוי שפיר מוכיח מתוכו ומ"מ כשנפל חיישינן: **נפק דק ואשכח כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר.** פרש"י דההוא גיטא הוה כתיב ביה הנפק ופשיט שפיר ממתני' דמעשה ב"ד יחזיר אך מה שפירש [ב] כשנפל מן השליח קשה דא"כ מה מועיל הנפק [ג] כיון שלא בא ליד האשה עדיין דאם יש לחוש לנמלך בלא הנפק [ד] הכי נמי יש לחוש להנפק ותו דבעל לא מקייים גיטא [ה] וי"ל דאי כתיב ביה הנפק מיירי שנפל מן האשה ושואלת אותו האשה ואומרת שהוא שלה וקא פשיט דיחזיר ולא חיישינן שמא משקרת ומאשה אחרת נפל אע"ג דהשיירות מצויות כיון דלא הוחזקו כמו במעשה ב"ד דיחזיר ואע"ג דאשתכח בב"ד שהשיירות מצויות ולא חיישינן שמא מאחר נפל כיון דלא הוחזקו ואי מיירי שהשליח שואלו לגרש את האשה י"ל דלא כתיב בו הנפק ומוכיח נמי שפיר כיון דבמעשה ב"ד יחזיר דלא חיישינן לנמלך דכיון שכתוב בו הנפק ואי נעשה הלואה לזוה לא מקייים שטרא דאמרינן לקמן בפרקין (דף כ:) ולא חיישינן נמי שמא מאחר נפל אע"ג דהשיירות מצויות כיון דלא הוחזקו בהיא גיטא נמי דאשתכח שהשליח שואל הגט ולא שייך למימר נמלך כיון שהגט ביד השליח אין יכול לבטל הגט שלא בפני השליח ולא גיחוש כמו כן שמא מאחר נפל אף על גב דהשיירות מצויות כיון דלא הוחזקו וא"ת אביי דאמר פ' האשה שהלכה (יבמות דף קטו: ושם) דחיישינן לתרי יאחז אפי' לא הוחזקו תקשי ליה ממתניתין דכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר וי"ל דמוקי לה דאשתכח חוץ לב"ד שאין השיירות מצויות כר' זירא דאבל לגבי תרי יאחז לא שייך לפלוגי בין מצויות לשאין מצויות דלעולם יש להסתפק ביאחז מעיר אחרת כמו מעיר זאת אי נמי מוקי מתני' דאשתכח בב"ד ואפי' הכי לא חיישינן לאחר כיון שזה האיש שואל גט וידעינן שאבד גט ואין אנו מכירין אחר אין לחוש שמאחר נפל ונפל ממנו כמו כן כאן אבד האם אין אנו יודעים איזה יאחז מת אם מעיר זאת או מעיר אחרת [ו]:

אין הבעל מודה לא יחזיר. אע"ג דנאמנת לומר גרשתני (גיטין דף סד:) הכא אינה נאמנת דמעיזה פניה כיון דהגט מסייעה:

ואפילו לזמן מרובה. תימה כיון שמודה שממנה נפל וכבר גירשה אמאי הוה לן למימר דלא יחזיר כיון דנאמן לומר גרשתיה כדאמר פרק יש נוחלין (ב"מ דף קנד:) אפילו נפל מאחר נחזיר לה לראיה בעלמא וי"ל דנאמן לומר גרשתיה ותהא מגורשת מכאן ולהבא הואיל וכידו לגרשה [1] אבל הכא שאומר שכבר גרשה מזמן הכתוב בגט כמו שאינו נאמן למפרע כך אינו נאמן להבא ויחזיר לאשה דקתני היינו בעדים ומתגרש בו בחזקה [2] זו ולא חיישינן שמא מאחר נפל ואפילו לזמן מרובה:

מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד בו'. [ז]ואומר הבעל שהוא אותו יוסף וא"ת והלא כשאין העדים אומרים כן אינו נאמן לומר שהוא שלו אלא אנו חוששין שמא מאחר נפל ועתה שעדים אומרים שלא חתמו אלא על גט אחד של יוסף בן שמעון למה יהא נאמן ליחוש שמא נאחר חתמו ולא לזה וי"ל דאף כי אין עדים מה שאינו נאמן אע"ג שאומר מכיר אני שהוא שלי לפי שמספק אומר שהוא שלו לפי שסבור שלא איבד אחר גט רק הוא לכך אומר שהוא שלו אע"פ שאינו מכיר אבל כשעדים אומרים שלא חתמו רק על גט אחד של יוסף בן שמעון במזיד לא יסקר אם חתמו לאחר לומר [ח] שלא חתמו דאינו חשוד לקלקלה כמו שנאמן לומר גרשתיה ואית ספרים דגרסי אלא על גט אחד של יוסף בן שמעון זה אתי שפיר עפי [ט] וצריך לומר [י] שלא ראו עדים החתימה דאי ראו החתימה שהיא שלהם [יא] א"כ הוה ליה למימר מהו דתימא דלמא אתרמאי עדים כעדים וחתימה כחתימה [יב]:

חיישינן לשני שוירי. אע"פ שבא אחר לפנינו ואמר ממני נפל ופלוני היה משלחו לאשתו ויודעין אנו שאין שם בשוירי שני אנשים ששמותיהן שוין חיישינן שמא שוירי אחרת יש ויש בה יוסף בן שמעון אמר: **ואמר ליה רב חסדא לרבה גרסינן: כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר.** כל מילתא דאתא לב"ד לקייים דליכא למיחש לנמלך עליהן שלא ליתנן הרי זה יחזיר וזה מקויים בב"ד היה ולכך הודא שם: **כשמעשיה.** דבעינן תרתי והכא חדא הוא דהואי ואכסריה: **היכא דמזבני ביפנא.** דשיירות מצויות שם לבא ולקנות ואהדריה משום דלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר שנכתב בה ולא חיישינן לומר יש עיר אחרת ששמה כזו: **ואיכא דאמרי היכא דתרו ביפנא.** במי המערה שם נגמלא הגט. ומאי כשמעתיה שהוחזקו שני יוסף בן שמעון באותה עיר שנכתב בה ואכסריה דבמקום שנמצא בו לא היו שיירות מצויות: **בשלמא רבה.** דאמר שיורא אזרוביה מצויות. **אבל אביי** דאמר אין שיורא אזרוביה מצויות אלא בשל מדינה הוא

אירכס ליה גיטא. שהיה שליח להביא ואירכס ליה ואשכחוהו: **אמר לי סימנא.** תביאה לכו אית לי בגויה סימנא[1]: **ואי טביעות עין.** תביאה לכו אית לי בגויה טביעות עינא. מכילו אני בכתב ידי הסופר והעדים מדת אדרכו ורחבו כחדס המכיר את חבירו בטביעת עין שטבע בו ואין בו סימן: **וקסברי.** רבנן: **סימנין דאורייתא.** שלא אמרתי סימן מובהק והחזירוהו לי: **ודוקא לגורבא מדרבנן.** דמוחזק לן ביה דלא משני בדיבוריה: **ולא נתן עד עשרי.** וכל זמן שלא נתן היה לו לאכול ולמכור פירי נכסי מלוג שלה שתקנו חכמים לבעל לאכול פירות של נכסי מלוג אשתו שנפלו לה לירושה[2]: **וזבן פירי.** כמשפטו: **שפיר.** יש לה לטרוף כל מה שמכר משעת כתיבה. והא פלוגתא במס' גיטין בפ' שני (דף יח:): **אימת מטא גיטא לידך.** מיד בעליך: **אימת מטא שטרא לידך.** מיד הלוה מתחלה: **אמי לוקח וסבע.** אי אתיא למיטרף מסיק אדעתיה לתבוע אייתי ראיה אימת מטא גיטא לידך בזמנא קמא: **מקמי דידי.** מקודם שמכר לי הלוה נכסיו מטא שטר מיד לוה למלוה ברשותה: **הניחא למ"ד כו'.** פלוגתא בפ"ק דגיטין (דף יב:): **זכות הוא לעבד.** טובה היא אצלו שמתירו בקהל. וכיון דזכות הוא איכא לתרוצי דמשעה שנכתב זוכה בשחרור דלכי מטא[3] שטר גט לידיה נעשה בן חורין למפרע משעת חתימה: **חוב הוא לעבד.** חובתו הוא שיוצא מתחת רבו כלומר הפסד הוא לו שאם עבד[4] כהן הוא פוסלו מן התרומה ואם של ישראל אוסרו בשפחה כנעית דזלא ליה ושכיחא ליה ופרילא ליה[5]: **מאי איכא למימר.** דהשתא ליכא למימר עדיו בחתומיו[6] מחין לו דאין נאמנים לומר כפניו: **דא סהא למיקם.** שטר זה יהיה לקום ולהיות בכל הכתוב בו דדברי שביב מרע ככתובין וכמסורין דמו[7]: **מתנה.** מתנת בריא איזו היא כל שכתוב בו כו': **מהיום ולאחר מיתה.** גוף הקרקע קנוי לו מן היום ואין לו עוד רשות למוכרה ולתנה ולהורישה והפירות אינו אוכל כל ימי חייו אלא לאחר מיתה: **ואי לא לא קני.** בחמיה. כל שכן דאם יהיב ליה גוף ופירות מעכשיו דקני טפי: סתם מתנת שביב מרע לא קניא לו אלא לאחר מיתה דמחמת מיתה הוא מלוה: **הא אמר אנו נותנין.** אמתני' פריך דתלי טעמא בשאני אומר נמלך עליהם שלא לתנן: **אפותיקאות.** שעשה לו שדה אפותיקי למלוה על פה שהיתה לו עליו מלוה[8] ישנה: **לא יחזיר.** שמא כתבה לזה ולא מסר לו ולא זכה בקרקע וחזר וכתב לאחר ומסר לו השטר וזכה בו וצא לחזור בו מן השני ורוצה לתת לראשון וחפץ שימסרו לו שטר זה שיוליאנה בבית דין ונמצא זמן שטר של זה קודם לשטרו של שני ויוליאנה מידו בדין:

הא

אי סימנין דאורייתא. בגבו נמי מהדרינן ואי סימנין דרבנן מה שמחזירין אבידה בסימן שאינו מובהק מדרבנן משום דהפקר בית דין הפקר אבל מדאורייתא גרוע אי סימן מובהק וגבו נמי דאיסור הוא לא מהדרינן אלא בסימן מובהק:

אבל אינש דעלמא לא. מפרש ר"ת דעם האדם נמי אית ליה טביעות עינא כדאמר בפ' גט פשוט (ב"ב דף קמח.) הא[9] מאן דבעי לקדושי אישתא לידבר עם האדם בהדיה והאי דלא מהדרינן ליה[10] משום דלא מהימן: **וליחוש דלמא כתב ליתן בנישן כו'.** ואפילו לאביי דאמר עדיו בחתומיו זכין לו הכא גבי אשה בשוק הוא לה ואמתני' דדייקינן הא אמר תנו נותנין וכן אמתני'[11] דהמביא גט ממדינת הים לא פריך ניחוש שמא כתב ליתן בנישן כו' כיון דעתה שבא לגרשה רואין שהזמן מוקדם ויש קול שלא נמסר ביום שנכתב וזכרו לקוחות לומר אייתי ראיה אימת מטא גיטא לידך אבל הכא שהבעל מודה שממנה נפל וגירשה ביום הכתיבה פריך וניחוש שמא יסברו לקוחות שאמרה אמת ולא יאמרו בשעת טריפה אייתי ראייה אימת מטא גיטא לידך וא"ת ואמאי לא פריך אמתני'[12] דכותבין גט לאיש אע"פ שאין אשתו עמו ליחוש שמא לא יתן עד שנה וכי תימא כיון דליכא ריעותא דנפילה י"ל יום שנכתב נמסר ואפי' נמסר נמי אחר זמן יש קול שלא נמסר ביום שנכתב כי רואים בשעת קבלת הגט שהוא מוקדם וזכרו לקוחות לומר כשתטרף אייתי ראיה דהא לעיל (דף יב:) פריך גבי כותבין שטר לוה ויש לומר דגבי כותבין שטר לוה פריך שפיר משום דמאן דיזיף בלגעא יזיף (ב"מ מב.) ויש לחוש שמא לאחר זמן ימסור לו בלגעא ויסברו לקוחות שנמסר לו משעת כתיבה אבל גט דיהבי בפרהסיא דלריך עדי מסירה אפילו לר"מ דאין דבר שבערוה פחות משנים כדפירש ר"ת ורש"ס בגיטין (ד. ד"ה דק"ל) ועוד דרגילות לגרש בפרהסיא לגלות שהיא פנויה יש קול שנתגרשה אחר זמן כתיבה ולא יטעו הלקוחות[13] אבל אכתי קשה אמאי כותבין גט לאיש כו' ניחוש שמא חזרה אחר הכתיבה ויתן לה בלגעא כדי לחפות עליה וי"ל דמיד שנכתב הגט נותן לה דלא מקדים איניש פורענות לנפשיה: **אימת מטא גיטא לידך.** בשאר גיטין לא אמרינן כן דמסתמא ביום שנכתב נמסר[14] אבל זה דנפל אתרע:

בריתא

אירכס ליה גיטא בי מדרשא אמר אי סימנא אית לי בגויה אי טביעות עינא אית לי בגויה ניהליה אמר לא ידענא אי משום סימנא אהדרוה ניהלי וקא סברי סימנין דאורייתא אי משום טביעות עינא אהדרוה ניהלי ודוקא צורבא מדרבנן אבל אינש דעלמא לא גופא מצא גט אשה בשוק בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה בזמן שהבעל מודה מיהא יחזיר לאשה וליחוש שמא כתב ליתן בנישן ולא נתן לה עד תשרי ואזל בעל זבין פירי מנישן ועד תשרי ומפקא לגיטא דכתב בנישן ואתיא למטרף לקוחות שלא בדין הניחא למ"ד[15] כיון שנתן עיניו לגרשה שוב אין לבעל פירות שפיר אלא למ"ד יש לבעל פירות עד שעת נתינה מאי איכא למימר כי אתיא למטרף אמרינן לה אייתי ראיה אימת מטא גיטא לידך ומאי שנא משטרי חוב דתנן[16] מצא שטרי חוב אם יש בהן אחריות נכסים לא יחזיר ואוקימנא כשחייב מודה ומשום שמא כתב ללוות בנישן ולא לוה עד תשרי וקא טריף לקוחות שלא בדין התם נמי ליהדר וכי אתי למטרף נימא ליה אייתי ראיה אימת מטא שטר חוב לידך אמרי הכא גבי גט אשה אתי לוקח ותבעה אמר האי דהדרוה ניהלה רבנן לגיטא משום דלא תעגין ותיתיב השתא דקא אתיא למטרף תיזל ותיתי ראיה אימת מטא גיטא לידה הכא גבי שטר חוב לא אתי לוקח ותבע[17] מדאהדרוה ניהליה רבנן לשטר חוב פשיטא למאי הלכתא אהדרוה ניהליה למטרף הוא שמע מינה קמו רבנן במילתא ומקמי דידי מטא שטרא לידיה: שחרורי עבדים וכו': ת"ר[18] מצא שטר שחרור בשוק בזמן שהרב מודה יחזיר לעבד אין הרב מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה בזמן שהרב מודה מיהא יחזיר לעבד ואמאי ניחוש שמא כתב ליתן לו בנישן ולא נתן לו עד תשרי ואזל עבדא וקנה נכסין מנישן ועד תשרי ואזיל הרב וזבנינהו ומפיק ליה לשחרור דכתב בנישן וקא טריף לקוחות שלא בדין[19] הניחא למ"ד זכות הוא לעבד שיוצא מתחת רבו לחירות וכאביי דאמר[20] עדיו בחתומיו זכין ליה שפיר אלא למ"ד חוב הוא לעבד שיוצא מתחת יד רבו לחירות מאי איכא למימר דכי אתי למטרף אמרינן ליה[21] אייתי ראיה אימת מטא שחרור לידך: [22]ת"ר איזו היא דייתיקי דא תהא למיקם ולהיות שאם מת נכסיו לפלוני מתנה כל שכתוב בו מהיום ולאחר מיתה אלמא[23] אי כתיבא מהיום ולאחר מיתה הוא דקני ואי לא לא קני אמר אביי הכי קאמר [24]איזו היא מתנת בריא שהיא כמתנת שביב מרע דלא קני אלא לאחר מיתה כל שכתוב בה מהיום ולאחר מיתה טעמא דלא אמר תנו הא אמר תנו נותנין ורמינהו מצא דייתקאות אע"פ ששניהם מודין לא יחזיר לא לזה ולא לזה אמר רבי אבא בר ממל לא קשיא

הא

מוסף רש"י

אי סימנא אית לי בגויה כו'. אי סימנא בעינאו דאיתיבה לכו, אית ליגבויה סימנא, ואי בטביעות עינא בעינאו לסהדוי ניהלי, אית לי טביעות עינא בגויה, שנתתי עיני בו עד שאני מכירו יפה בלא שום סימן (גיטין כז:). וקא סברי סימנין דאורייתא. שלא נתן בו סימן מובהק שלא סימנא בעלמא ומדאקמהו אסימנא באיסורא קסברי סימנין לסהדוי אבדתא דאורייתא, מוכן תעשה לשמלתו, כדאמריגן בפלו מציאות (שם). ודוקא צורבא מרבנן. דידע בטביעות עינא ולא משני בדיבוריה (שם). אם יש בהן אחריות נכסים. שעבוד קרקעות שיגבה מהן (לעיל יב:). כשחייב מודה. שהלוה מודה שהשטר אינו פרוע (שם) איזו היא דייתיקי. אחו היא מתנת שביב מרע שנותב לאחר מיתה אע"ג דלא כתבה מהיום, דא תהא למיקם ולהיות. אחר מיתתי, ויהייו לשון דייתיקי (רשב"ם ב"ב קלה:). מתנה. מתנת בריא, כל שכתוב בו מהיום ולאחר מיתה. דמשמע הכי גופה קנוי לך מהיום ופירי לאחר מיתה, אבל אי לא הוי כתב בה מהיום אינו קונה, דאין מתנה לאחר מיתה, שהרי אין בה לאדם ליתן מקודם לכן דבר שלא יוכל להקנות בחומו הזמן שהוא רוצה שתתקיים המתנה, ואחר מיתה היאך יכול אדם ליתן אחר שמת ונקבר (שם). אלמא אי כתיבה מהיום כו'. ומתמהינן טעמא דהוא מתנה מהום דכתב לאחר מיתה בהדי מהיום, אבל אי כתב מהיום גרידא לא הוי מתנתו מתנה, והלא קל ומומר הוא דהוי מתנה גמורה מעכשיו, שהרי נתן לו גוף ופירות מהיום (שם). דלא קני. פירות, אלא לאחר מיתה. דומיא דמתנת שביב מרע שאינו קונה אלא לאחר מיתה, ומיהו בהכי עדיפא משביב מרע דמתנת שביב מרע יכול לחזור בו ואינן לאחר, כדלקמן דייתיקי מבטלת דייתיקי, אבל מתנת בריא דמהיום ולאחר מיתה אינו יכול למכור עוד הגוף כל ימי חייו אלא פירות (שם).

קבא א ב מיי' פי"ח מהל' גזלה ואבידה הל' ח ועיין במ"מ סמג עשין עד טוש"ע מ"מ סי' סה סעיף יג:

קסב ג מיי' שם הל' ט טוש"ע שם סעיף יד:

קסג ד מיי' פי"ב מהל' זכייה ומתנה הל' יד סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סי' רמ סעיף ו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ותבע אמר מדאהדרוה ניהליה דבגו לשטר חוב: (ב) רש"י ד"ה זכות הוא וכו' דלכי מטא גט שחרור לידיה: (ג) ד"ה חוב וכו' שאם עבד של כהן: (ד) תוס' ד"ה וליחוש וכו' לא פריך אמתניתין דגט פשוט דכותבין:

רבינו חננאל

הא דאירכס ליה גיטא בבי מדרשא לרבה בר חנה ואהדרוה ליה, ולא ידע אי בסימנא דאית ליה בגויה אי בטביעות עיינא, מסייעא להא דאמרנא. גופה. מצא גט אשה, בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה וכו'. פשוטה היא. וסוגיא דשמעתתא, כל כי האי גונא מצריכינן ליה לברורי בעדים אימת מטא גט זה לידה. וכן כל שטר הנמצא חיישינן דילמ' אתי למיטרף לקוחות שלא כדין. וכן גט שיחרור דינו נמי הכי. פי' דיאתיקי, צוואת שכיב מרע בלשון יוון נקראת דייתיקי. דייתיקי מתנה ושוברים לא יחזיר, שאני אומ' כתובין היו ונמלך עליהן שלא ליתנם. הא אמ' תנו נותנים, ורמיניהי, דייתקאות אפותיקאות ומתנות, אע"פ ששניהן מודין לא יחזיר לא לזה ולא לזה. ופרקי'.

מוסף תוספות

א. לעם הארץ בטביעות עינא אע"ג דעדיף מסימנין [כדאיתא בחולין צו.]. תוס' הרא"ש גיטין מ: ב. ויאמרו לה אייתי ראיה אימת כו'. תוס' גיטין יח: ג. דאי בכל סתם גט חיישינן הכי אמאי קשה ליה אהך בריתא טפי מכל גיטין שבעולם. תוס' הרא"ש.

ברייתא בבריא דלמא כתבה להאי ולא יהביה ליה. היינו דלא כאביי דלדידיה אמאי לא נהדר כיון שהוא רוצה דעדיו בתחומיו זכין לו היכא דמטא שטרא לידיה ואביי יתרץ כדרב זביד דנסמוך[א]: **והא** אידי ואידי דייתיקאות קתני. ופ"ת ולפרוך נמי והא מתנות קתני[ב] ופו"ר דמיירי מתני' [ג]שפירש שנותן לו גוף ופירי מהיום אם לא יחזור עד לאחר מיתה דמני הדר ביה ורש"י[ד] דמק לפרש דגבי מתנות אפי' אם אמר תנו אין נותנין והא"פ דמתניתין שאני אומר כתובין היו ונמלך עליהם אלא ליתנן ויהיב לאינש אחרינא ועתה רוצה לחזור בו מן השני וליתנה לראשון לפיכך אפילו אם אמר תנו אין נותנין אבל דייתיקי אם אמר תנו נותנין דאפילו נמלך ונתן לאחר יכול לחזור וקשה לפירושו דא"כ פירוש דנמלך דמתני' יהיה בשני עניינים ותו לעיל גבי גט דדייק הא אמר תנו נותנין אפילו זומן מרובה לפרש"י ז"ל מנא לן לפרושי הכי דלמא ה"פ משום דנמלך איכא למיחש שמא לא יתן הגט עדיין ולכך אפילו אם אמר תנו אין נותנין אלא לשון ונמלך משמע שעתה אינו רוצה כדפרישית לעיל (י"ח. ד"ה הא): **ובתר** אבוה כתבה איהו לאינש אחרינא. תימה אמאי לא אמרינן נמי שנתנה האב תחלה במתנת שכיב מרע ואח"כ האב עצמו כתבה להאי ולא יהבה ליה ומת האב ונתקיימה המתנה לראשון והכן רוצה שתהיה לשני: **מצא** שובר כו' וליחוש דלמא כתב ליתן בניסן כו'. ופ"ת לפרוך על מתני' דגט פשוט (ב"ב דף קסז.) דכותבין שובר לאשה וכ"ת לא חיישינן אלא היכא שנפל ואתרע הא פריך לעיל (יב:) גבי כותבין שטר לנוח אע"ג דליכא ריעותא וי"ל דמלי לדחויי בשטרי הקנאה אבל הכא אי בשטרי הקנאה מיירי כי אין האשה מודה נמי יחזיר לבעל דאין אשה מודה משמע אפילו אינה אומרת שהוא מזויף אלא אומרת שכתבה ליתן ולא נתנה ואומרת עתה אל תתנו לפי שנמלכה דומיא דמנא שובדין דמתניתין דלא יחזיר שאני אומר כתובים היו ונמלך כו': ס"מ

הא בבריא והא בשכיב מרע [א]מתניתין דקתני הא אמר תנו נותנין בשכיב מרע דבר מהדר הוא דאמרינן מאי איכא למימר דלמא כתבה מעיקרא להאי ואמליך ולא יהבה ניהליה והדר כתבה לאיניש אחרינא ויהביה ניהליה השתא קא הדר ביה מההוא דיהבה ניהליה אי במתנת בריא יהבה ליה ליה פסידא דכי נפקא תרתי בתרייתא זכי דהא הדר ביה מקמייתא אי במתנת שכיב מרע נמי יהבה ניהליה ליה בה פסידא דבתרייתא זכי דקא הדר ביה מקמייתא [ב]כי קתני בברייתא אע"פ ששניהם מודים לא יחזיר לא לזה ולא לזה בבריא דלאו בר מהדר הוא דאמרינן דלמא כתבה להאי מעיקרא ואמליך ולא יהבה ליה והדר כתבה לאיניש אחרינא ויהבה ליה השתא קא הדר ביה מההוא דיהבה ליה וסבר מהדר לא מצינא הדרנא בי אימר להו דאנא להאי יהבתא וניהדרו ניהליה כתבא כי היכי דכי מפיק האי כתבא דקדים זכה ביה הוא אלא אמרינן ליה אנן האי כתבא לא יהבינן ליה להאי דלמא מכתב כתבת מיהב לא יהבת ניהליה ויהבתה לאיניש אחרינא וקא הדרת ביה אי לא יהבתה לאיניש אחרינא וקא בעית דתתבה להאי כתיב ליה השתא כתבא אחרינא ויהביה ניהליה דאי יהבת לאיניש אחרינא לית בה פסידא דקדים זכי מתקיף לה רב זביד והא אידי ואידי דייתקאות קא תני אלא אמר רב זביד הא והא בשכיב מרע ולא קשיא הא ביה והא בבריה מתניתין דקא אמר תנו נותנין בדידיה דבר מהדר הוא דאמרינן א"נ יהבה לאיניש אחרינא לית בה פסידא דקמא ובתרא בתרא זכי דהא הדר ביה מקמא כי קא תני בברייתא אע"פ ששניהם מודים לא יחזיר לא לזה ולא לזה [ג]בבריה דאמרינן דלמא כתב אבוה להאי ואמלך ולא יהביה ניהליה ובתר אבוה כתב איהו לאיניש אחרינא ויהבה ליה והשתא קא הדר ביה מההוא סבר מהדר לא מצינא הדרנא בי אימר להו דאבא יהבה ליה להאי ונתבו ליה כתביה [ד]וניזיל ונפיק מיניה דהוא זכי ונפלוג בהדיה הלכך אמרינן ליה אנן האי כתבא לא יהבינן ליה להאי דדלמא מכתב כתביה אבוה מיהב לא יהבה ליה ויהבתיה את לאיניש אחרינא וקא הדרת ביה אלא אי קושטא קא אמרת דיהב ליה אבוך זיל את השתא כתיב ליה שטרא אחרינא דאי נמי לא יהבה ליה אבוה וכתבתיה את לאיניש אחרינא לית בה פסידא דקמא ובתרא קמא זכי: ת"ר [ד]מצא שובר בזמן שהאשה מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה בזמן שהאשה מודה מיהת יחזיר לבעל וליחוש דלמא כתבה ליתן בניסן ולא נתנה עד תשרי ואזלה זבנתה לכתובה בטובת הנאה מניסן עד תשרי ומפיק ליה לשובר דכתיב בניסן ואתא למטרף[ה] לקוחות שלא כדין אמר רבא שמע

ומפיק לשובר. שכתוב בניסן ויקדוש לשטרו של לוקח ויחזיק הבעל בקרקע הא בבריא. שהיה שטר מתנת בריא דלא כתיב ביה כדקליר ורמי בערסיה [ה] כדין שכותבין בשטרי מתנות שכיב מרע[ו]: **דבר מהדר הוא.** שיכול לחזור במתנתו. אם כתב שני שטרות השני זוכה שהרי חזר בו מראשון: **אי במתנה בריא יהבה ליה.** לההוא בתרא: **ליה ליה פסידא.** בהאי שטרא דמהדרא ליה להאי: **בבריא.** כגון שהיה השטר זה הנמצא מתנת בריא שהוא זוכה לשטר המאוחר לו שאינו יכול לחזור במתנתו: **דאי יהבתיה לאיניש אחרינא ליה ליה פסידא.** בשטרא דכתבת השתא דמאן דקדים שטרייה זכה: **ביה.** שעדיין הוא קיים ואמר תנו לזה: **הא בבריה.** שמתת מחליו וזה בנו אומר המזירהו: **דבר מהדר הוא.** ממתנה זו אם חזר בו לאחר שילאו שני שטרות בב"ד יזכה האחרון: **א"נ יהבה.** שוב לאיניש אחרינא במתנת בריא: **ליה ליה פסידא.** לההוא בתרא בהאי שטרא דמהדרינא ליה להאי: **בתבה איהו.** אם הקודם זכה שמתנת בריא הם. והשתא דאוקימנא טעמא דלא יחזיר משום דלמא כתבה להאי ואמליך ולא יהבה ליה והדר כתבה לאיניש אחרינא ליכא למרמי אמתנות ולא תידוק מתני' גבי מתנות הא אמר תנו נותנין דכי נמי אמר תנו שייך למימר טעמא דלא יחזיר משום שאני אומר כתובין היו ונמלך עליהן אלא לתן והדר כתבה לאיניש אחרינא וגבי דייתקאות ע"כ אם אמר תנו נותנין אם הוא קיים דהא תלה תנא דידן טעמא משום שאני אומר נמלך עליהן אלא לתן ואי נמי הכי הוה דנמלך דליכא למיחש למידי וה"ק מנא דייתיקי או מתנה לא יחזיר שאני אומר כו' והיכא דאמר תנו [אין] שייך למימר לא יחזיר משום טעמא דשאני אומר כגון מתנת בריא או בשכיב מרע ומת ובריה קאמר תנו שמעי' ממתני' דלא יחזיר ולא דייקינן האמר תנו נותנין והיכא דלא שייך למימר שאני אומר כגון בשכיב מרע שלא מת מחליו דייקינן האמר תנו דבטל שאני אומר הלכך נותנין: **מנא שובר.** שכתבה אשה לבעלה התקבלתי כתובתי ועודה תחתיו: **ולא נתנה עד תשרי.** והוא לא פרע עד תשרי: **ואזלה.** איהי בעודה תחתיו בין ניסן לתשרי: **וזבנתה לכתובה.** לאחר: **בטובת הנאה.** כלומר בזול לפי שנותן מעותיו בספק אם תמות היא יירשנה בעלה ויפסיד מי שלקחה ואם ימות בעלה או יגרשנה יהיה לוקח במקומה ויגבה כתובתה ושוב לא היה לבעלה לפרוע לה הכתובה אלא ללוקח ושובר שנכתב בשמה אינו כלום: המיוחדת לכתובתה שלא כדין: ס"מ

עין משפט נר מצוה

קסד א ב ג מיי' פי"ח מהלכות גזילה ואבידה הלכה ט י ועיין במ"מ סמג עשין עד טוש"ע מ"מ סי' סה סעיף יד:

קסה ד מיי' שם הלכה יא סמג שם טוש"ע שם סעיף יח וטוש"ע חו"מ סי' קי סעיף ב:

מסורת הש"ס

א) ס"א ולחזול וליפוק מיניה דהאי וכן הוא בגל"ש. לש"ל, ב) בכת"י אחד, ואתא למפסד לקוחות. והוא לשון יפה והגון. דק"ס, ג) [ב"ב קנג.],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הא בבריא וכו' בערסיה כדרך שכותבין:

רבינו חננאל

מתני' דדייקת מינה הא אמ' תנו נותנין, במתנת שכיב מרע, שאפי' נתנם לאחר אי הדר ביה בר מיהדר הוא, דליכא פסידא כלל. ברייתא בברי דלאו בר מיהדר הוא, דחיישינן דילמ' כתביה להאי מעיקרא ולא יהב ליה שטרא, והדר כתביה לאינש אחרינא ויהב ליה שטרא, והשתא בעי למיהדר במה דיהב לבתרא, ועבד קנוניא בהדי קמא, ומשום הכי מודה ליה, לפיכך תני לא יחזיר. ואע"ג דאתקיף עלה רב זביד והא מתניתא נמי דייתיקאות קתני, אלא הא והא בשכיב מרע, ולא קשיא, מתני' בדידיה, דבר מיהדר הוא. ברייתא באבוה וכו'. ופשוטה היא. ת"ר. **מצא שובר, בזמן שהאשה מודה יחזיר לבעל.** וניחוש דילמ' כתבה בניסן ולא נתנה לו השטר עד תשרי, וזבנתה לכתובה ביני ביני, ומפיק לשובר דכת' בניסן ומבטיל לה לכתובה. אמ' רבא,

מוסף תוספות

א. הא ביה הא באבוה. רשב"ם. ב. והיכי מצי לאוקומי מתני' בשכ"מ. ריטב"ם. ג. דלא קני כלל עד לאחר מיתה וכגון. ר"ן. ד. [שפירש] מהיום ולאחר מיתה דגופה קני ליה מהיום שאם רצה הנותן למוכרו או ליתנו לאחר אינו יכול, אבל פירות לא קני המקבל עד לאחר מיתה. רשב"ם.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

ש"מ. מדלא חיישינן להכי דאי נמי הוה הכי שפיר זכי בעל בשובר שנכתב לשמה: איתא לדשמואל. דאמר המוכר שטר חוב לחבירו וחזר המוכר שטר חוב לחבירו ומחלו הוא אצל הלוה. הלכך אם מכרה זו כתובתה בתייר דהיינו שטר חוב וחזרה ומחלתה לבעל בתשרי מחול ושפיר טריף בעל: **בשטר כתובה יוצא מתחת ידה.** שמבייאה לפניו לזיכה למיחם לשמה מכרה בטובת הנאה שאילו מכרתה היתה מוסרת הכתובה ביד הלוקח: **נשתי כתובות.** שמא שני שטרי כתובה היו לה [ויש] לחוש שמא מסרה אחד ללוקח ובאה לחזור בה ולמחול אצל בעלה ומוסרת לו שובר המוקדם לשטרו של לוקח. אלא ודאי איתא לדשמואל ומתוך שבידה למחול שטר כתובה לבעלה עכשיו לא חיישינן לשמא כתבה ליתן בגיסן כו': **ואביי אמר.** מהכא לא תסייע לשמואל: **הדא דלשתי כתובות לא חיישינן.** הלכך ליכא למיחש לדלמא זבנתה בטובת הנאה: **ועוד.** אי נמי זבנתה בטובת הנאה ליתא לן למיחש לשמא כתבה לשובר בגיסן ולא קבלה עד תשרי דאי נמי הכי הוה כי מטא שובר לידיה בתשרי זוכה למפרע בו מזמן חתימתו ולא היה ממכרה שבנתייס כלום ושובר מזמן הכתוב בו טורף ואביי לטעמיה כו': **מתני' איגרות שום.** שמעו ב"ד נכסי לוה למלוה בחובו: **ואיגרות מזון.** שקיבל עליו לזון את בת אשתו: **מיאונין.** קטנה שנתומה שהשיאוה אמה ואחיה לדעתה יוצאה ממנו במיאון ואינה צריכה גט אלא אומרת בפני שלשה אי אפשי בפלוני בעלי וכותבין לה ב"ד שטר שמיאנה בפניהם להיות לה עדות שמותרת לינשא: **שטרי ברורין.** בגמרא מפרש: **הרי זה יחזיר.** לזיכא למיחש לשמא נתלך דהא ב"ד לא כתבום אלא בדבר מקויים ולפרעון נמי ליכא למיחש דבהני שטרות לא שייך בהו פרעון כדאמרינן לעיל (ד' טז:) ואפילו למ"ד שומא הדר מיהו דאפסיד אנפשיה: **מלא נחפיסה או בדלוסקמא.** שום שטר: **או שמלא תכריך של שטרות.** בכרך או באגודה. ובגמרא מפרש מאי חפיסה ודלוסקמא ותכריך ואגודה: **הרי זה יחזיר.** דלבר שיש בו סימן הוא כדמפרש בגמרא שהכלי סימן כשיאמרו הבעלים בכלי כך וכך מצאת אותם וכן תכריך ואגודה הרי זה יחזיר דבר שיש בו סימן הוא כדמפרש בגמ': **אחד הלוה משלשה.** אם שלשה שטרות של לוה אחד הן שלוה משלשה בני אדם: **יחזירם.** מולאם: **נלוה.** דולאי פרעם והחזירם לו ומידו נפלו שאם מידם נפלו מי קבלם למקום אחד: **ואם שלשה לויים הם.** שלוו מאדם אחד: **יחזירם.** המולאם: **למלוה.** שהדבר ידוע שממנו נפלו: **מצא שטר בין שטרותיו ואין יודע מה עיזבו.** אלו אם הלוה הפקידו אצלו או המלוה או שמא מקצתו פרוע ומסרוהו לו להיות שליש ביניהם ושכח: **יהא מונח.** בידו ולא יחזיר לא לזה ולא לזה: **ואם יש עמהן סמפון.** מילי מילי קתני המולא בין שטרותיו שובר שנכתב על אחד משטרותיו: **יעשה מה שבסמפון.** והשטר בחזקת פרוע. ואע"פ שהיה לשובר הזה להיות מונח ביד הלוה אמריגן האמינו הלוה ואומר מחל תנה לי ושכח: **גמ' זה בורר לו אחד.** כשבוררין להן דיינין כותבין להן זה בירר לו את פלוני וזה בירר לו את פלוני אצלא יוכלו לחזור בהן: **דאשכחה בי דינא.** מקויים בהנאפ והשליח המביאו אומר ממנו[ט] נפל: מסירה[יז] אבל אין זמנן שוה החתום קודם זכה אע"פ שהמאוחר נמסר תחילה ובעובדא דהתם דכתבתיהו לרמי בר חמא בנפרא ולרב עוקבא בפניא ואוקמיה רב ששת בידיה דרמי בר חמא משום דקדים ורב נחמן אוקמיה לרב עוקבא בנכסיה משום שודא התם מיירי דלא ידעינן למי נמסר תחילה ורב ששת סבר כמו שנכתב תחילה לרמי מסתמא גם לו נמסר קודם ורב נחמן סבר כיון דאיכא מוכיח מכח השטר שקדם שלא יומר שנמסר לו תחילה אע"ג שנכתב קודם ולכך הוה דינא שודא אבל אם הוה ידעינן למי נמסר קודם היה זוכה כיון שנכתבים כתובים ביום אחד וא"ת ויחוש דלמא זבנה כתובה ביום שנכתב השובר דהשתא ליכא למימר עדיו בחתומיו זכין לו וכשיוציאו הבעל והלקוחות שטרם יהא זמנם שוה ואין ידוע דמי קדם ויאמר הבעל ללקוחות תביאו ראיה שקדמתם לפי שהוא מוחזק שהנכסים שלו והלקוחות רוצין לטרוף בשביל האשה וי"ל דהא ליכא למיחש[יח] שתמכור ביום כתיבת השובר:

מיסורה

שמע מינה איתא לדשמואל [א]**המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול** [ב]**ואפי' יורש מוחל אביי אמר אפילו תימא ליתיה לדשמואל הכא במאי עסקינן בששטר כתובה יוצא מתחת ידה ורבא אמר אי משום שטר כתובה חיישינן לשתי כתובות ואביי אמר הדא לשתי כתובות לא חיישינן ועוד שובר בזמנו טריף אביי לטעמיה דאמר** [ג]**עדיו בחתומיו זכין לו: מתני' [ד]מצא איגרות שום ואיגרות מזון שטרי חליצה ומיאונין ושטרי בירורין** [ה]**וכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר** [ו]**[ז]מצא בחפיסה או בדלוסקמא** [ח]**תכריך של שטרות או אגודה של שטרות הרי זה יחזיר וכמה אגודה של שטרות שלשה קשורין זה בזה רשב"ג אומר** [ט]**אחד הלוה משלשה יחזיר ללוה שלשה הלוין מן האחד יחזיר למלוה** [י]**מצא שטר בין שטרותיו ואינו יודע מה טיבו יהא מונח עד שיבא אליהו אם יש עמהן** [יא]**סמפונות יעשה מה שבסמפונות: גמ'** [יב]**מאי שטרי ברורין הכא תרגמו שטרי טענתא רבי ירמיה אמר זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד: וכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר:** [יג]**ההוא גיטא דאשתכח בי דינא דרב הונא דהוה כתיב ביה בשווירי מתא דעל רכיס נהרא אמר רב הונא חיישינן**

ש"מ איתא לדשמואל. ולא"ת וניחוש שמא מכרה במעמד שלשתן שאינה יכולה למחול כדמוכח פרק האיש מקדש (קדושין ד' מח. ופס"ד ד"ה כי) גבי התקדשי לי בשטר חוב או במלוה שיש לי ביד אחרים[א] דקאמר במלוה בשטר במאי פליגי בדשמואל דאמר שמואל המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו ממחול ולאיבעית אימא כ"ע לית להו דשמואל ובאשה סמכה דעתה פליגי כו' ובמלוה על פה פליגי בדרב הונא דאמר במעמד שלשתן קנה ולא מסיק כ"ע לית להו דרב הונא ובאשה סמכה דעתה פליגי כדאמר לעיל[ב] ש"מ דאינו יכול למחול וי"ל דליכא למיחש שמא מכרה במעמד שלשתן דאי ליכא עדים שמכרה[ג] הבעל והאשה יכפרו המכירה ואי איכא עדים נשיילינהו היכי הוה אם אומרים שנתרצה הבעל או שתק[ד] א"כ מודה שהשובר שקר ואם מוחה[ה] שאמר כבר פרעתי לה א"כ השובר נעשה קודם המכירה ואינהו לאפסידו אנפשייהו ועוד י"ל דלא תקנו תקנה מעמד שלשתן אלא בדבר שראוי לגבות מיד אבל בכתובה דאינו חייב עתה עד אחר גרושין וגם שמא לא תתגרש לא תקנו מעמד שלשתן וכן צריך לומר בפרק המובל (נ"ק דף פט. ושם) גבי האשה שחבלה[ו] (בבעלה) לא הפסידה כתובתה[ז] ואמאי מזכין במעמד שלשתן אלא משום דלא תקנו בכתובה כדפריש"ת וזה אין לחוש שמא מכרה אחר גרושין במעמד שלשתן כי אחר גרושין מסתמא מכרה בדמים יקרים וכשיוציא הבעל שובר שקדם היא צריכה לשלם[ח] ולא תרויח כלום בקנוניא ולא חיישינן אלא שמא מכרה בעודה תחתיו בטובת הנאה שהיא דבר מועט ואינה צריכה לשלם אלא מעט ומרווחת הרבה ומשני איתא לדשמואל ואם היתה מוחלת לבעלה לא תפסיד ללקוחות אלא דבר שנתנו ותרויח הרבה ואע"ג דגבי ערב ערב לאשה בכתובה ורולה לגרשה תנן בפרק גט פשוט (נ"ג ד' קעג:) דידור הנאה[ט] אלמא חיישינן לקנוניא אע"פ שיתחייב לפרוע הכל לערב ולכך חיישינן לקנוניא לפי שאין לו[י] במה לשלם[יא] לא דמי דהתם[יב] מפסיד הערב מיד וחיישינן לקנוניא אבל הכא דאינו אלא חששא בעלמא שמא לא מכרה ואפי' מכרה שמא לא יפסידו הלקוחות כי אינו מוציא מהם אלא חוב שהיה להם על הבעל יהיה להם על האשה וגבי חייב מודה דחיישינן לעיל לקנוניא[יב] לפי שיוציא מיד מן הלקוחות ועוד יש לחוש משום לקוחות אלא באחריות שיפסידו לגמרי: **שובר בזמנו טורף.** אע"פ שהשובר מכירה נמסר ללקוחות תחילה אינו מועיל וטורף הבעל כדין וכן אמר לעיל גבי שחרורי עבדים ונראה שתקנת חכמים היא שזוכה משעת חתימה אע"פ שלא נמסר לו עד ימים רבים אחרי כן שאם לא כן לעולם לא יוכלו העדים לחתום אלא אם ירצו המסירה משום חששא דכתב בגיסן ולא נתן עד תשרי ומזכין ביני וביני ולענין איסור נראה דאם עבד בא על בת ישראל קודם שבא לידו גט שחרור שפסלה ושמא גם גבי איסור זכין לו משעת חתימה אע"פ דלא שייך טעמא דפרישת מ"מ לא פליג רבנן ויש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה וא"ת והא אביי סבר[יג] כר"א דאמר עידי מסירה כרתי גבי מתנתא[טו] דחתימי עלה תרי גיסי[יד] ור"א סבר בפרק מי שהיה נשוי (כתובות דף לד:) כתב לזה ולא מסר לו לזה ומסר לו לזה שמסר לו תחילה קנה[טו] וי"ל דהיינו בשני שטרות שזמנן כתוב בשוה ביום אחד[טז] שאין ניכר מתוכו איזהו מהם קודם לכך אזלינן בתר

קסו א ב מיי' פ"ו מהל' מכירה הלכה יב ועיין בהשגות ומ"מ ובכ"מ סמנ עשין פב טוש"ע מ"מ סי' סו סעיף כג:

קסז ג מיי' פי"ח מהל' גזילה והכירה הל' יג סמנ עשין עד טוש"ע מ"מ סי' סה סעיף יב:

קסח ד מיי' שם הל' ג טוש"ע שם סעיף ט:

קסט ה מיי' שם טוש"ע שם סעיף י:

קע ו מיי' שם הל' ד טוש"ע שם סעיף יא:

קעא ז מיי' פי"ו מהל' מלוה ולוה הלכה יא סמנ עשין לד טוש"ע שם סעיף ג:

רבינו חננאל

ש"מ איתא לשמואל דאמ' המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול ואפ' יורש מוחל, ומיגו דאיבעיא מחלה לה לכתובתה לבעלה, כי אמ' שובר האי דידיה הוא, תנהו לו, נאמנת. ואין תקנה שלא יהא המוכר רשאי למחול כלל. וכבר ביארנוהו באר היטב בפ' החובל (ב"ק פט:). **מצא איגרות שום.** פי', שטר שומת ב"ד. ואיגרות מזון, כמשמעו. כגון מזון האשה והבנות. שטרי בירורין, שטרי טענתא. וזהו שימוש ב"ד. **שטרי חליצה ומיאונין.** ההוא גיטא דאישתכח בבי דינא דרב הונא דהוה כתיב ביה בשווירי מתא דעל רכיס נהרא מותבא. אמ' רב הונא

מוסף תוספות

א. רבי מאיר אומר מקודשת וחכמים אומרים אינה מקודשת. תוס' ב"ק פט. ד"ה כל. ב. גבי מלוה בשטר. תוס' הרא"ש. ג. מה מהניא המכירה [הרי]. תוס' הרא"ש. ד. שתיקה כהודאה דמיא. תוס' הרא"ש. ה. באשה בפני העדים. תוס' הרא"ש. ו. דפריר וחזבין כתובתה בטובת הנאה ומשני כל לגבי בעלה ודאי מחלה. תוס' גיטין יג: ז. דמים מרובים. תוס' הרא"ש. ח. ידיירנה הבעל הנאה שלא יוכל להחזירה דחיישינן שמא דעתו להחזיר את אשתו ולאכול כתובתה לאחר שנתקבלה כתובתה מן הערב וקנוניא בעלמא הוא דעבדי בעל ואשתו על נכסיו של ערב. רשב"ש שם. ט. עתה. תוס' הרא"ש. י. והכא נמי ניחוש להכי. תוס' הרא"ש. יא. שהם באים להוציא מן הערב. תוס' הרא"ש. יב. נמי לא דמי. תוס' הרא"ש. יג. בפרק זה בורר [סנהדרין כח:]. תוס' כתובות לד: יד. דמסקינן התם כו' א"ל רב יוסף זיל קנייה בעדי מסירה ומסיק א"ל אביי והא מודה רבי אלעזר במזוייף מתוכו שהוא פסול משמע דאי לא הוה מזוייף מתוכו היה מכשר כרבי אלעזר, וזה דוחק לומר דאביי לדבריו דרב יוסף קאמר ולזה לא ס"ל. תוס' כתובות לד: טו. ולא אמרי' עדיו בחתומיו זכין לו לאותו שנכתב תחלה. תוס' הרא"ש. טז. אע"פ שנכתב זה קודם. תוס' כתובות לד: יז. דלא אמרי' עדיו בחתומיו זכין לו אלא דוקא כשניכר מתוך השטר שקדם זכותו. תוס' הרא"ש. יח. כולי האי. תוס' כתובות שם.

מוסף רש"י

המוכר שטר חוב לחבירו שמיא לו לוה למלוה ממון ומסר לו המלוה את השטר ליד לוקח ומכרו לו וכתב לו קני לך מיהו וכל שעבודיה, אי נמי דכפקיען התם (ב"ב עז.) הלכתא אותיות נקוות במסקירה (רשב"ם ב"ב קמז:). וחזר ומחלו. המוכר שהוא מלוה ממלו ללוה (כתובות פה:). מחול. דאמר ליה לוה ללוקח לאו בעל דברים דידי את (שם) דלא מכר לו ראשון נאמי אלא כל זכות שבתא לידו, דלא עדיף האי לוקח ממלוה דאמי מחמתיה דמלוה, ומיהו מעותיו יחזיר לו מוכר ללוקח, דהא הלכתא היא דדיינינן דינא דגרמי חזי הפסיד מעותיו כשורף שטרותיו של מכירו דקי"ל דמייב מההוא עובדא דכפייה רפרס לרב אשי ואגבי מעיה כי כשורא לגלגתא (רשב"ם ב"ב קמז:). **ואפילו יורש.** של מלוה, מוחל. שהלוה לא מחייב ללוקח כלום אלא ממחת המוכר, והרי מחלו אצלו (קדושין מח.) וסבירא הוא דלא אלים כח של לוקח במה שנמסר לו שטר המלוה אלא לזכות בחוב הכתוב בו במקום המלוה או היורש, אך לא נעקר שעבודו מן המלוה וקרינא ביה עבד לוה לאיש מלוה ויכול למכור שעבודו (ב"ב שם). **וכל מעשה ב"ד.** כל מילתא דאתא לב"ד לקיים, דליכא למיחש לנמלך עליהן שלא ליתנן (לעיל יח:). **סמפונות.** כל דבר המבטל דבר קדוי סימפון שלו, כגון שובר הוי סמפון של שטר (קדושין ט: ובעי"ז לקמן כ:). **הכא תרגמו.** בבבל, **שטרי טענתא.** שני פופרי הדיינין היו כותבין טענות אנשי הריב בכדי שלא יהו טוענין ומחכין וטוענין ועל פי אותן טענות פוסקין הדיינין את דינם (רשב"ם ב"ב קסח:). **בי דינא דרב הונא.** שהוא שם לקיימו בנ"ד וכתוב בו הנפק ונפל מזה והוא מוצאו ולא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעותה העיר (גיטין כז:).

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות